

GLÓWNY INSPEKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA

Ogólne kierunki działania organów Inspekcji Ochrony Środowiska w latach 2007-2013

Warszawa, styczeń 2007 r.

Spis treści	strona
I. Wstęp.....	3
II. Działalność kontrolna.....	5
A. Kontrola przestrzegania prawa ochrony środowiska.....	6
B. Kontrola rynku.....	10
C. Transgraniczne przemieszczanie odpadów.....	11
D. Przeciwdziałanie poważnym awariom.....	12
III. Monitoring środowiska.....	14
IV. Laboratoria Inspekcji Ochrony Środowiska.....	19
V. Upowszechnianie informacji o środowisku.....	20
VI. Współpraca z zagranicą	21

I. Wstęp

Ustawa o Inspekcji Ochrony Środowiska nakłada na Głównego Inspektora Ochrony Środowiska - jako kierującego realizacją zadań Inspekcji - ustalanie ogólnych kierunków działania organów Inspekcji Ochrony Środowiska (art. 8a. 1). Nie określa ona horyzontu czasowego obowiązywania tego dokumentu, oczywistym jest jednak, że „Ogólne kierunki...” uwzględniać muszą aktualny stan prawny w ochronie środowiska, politykę ekologiczną państwa, jak i zobowiązania międzynarodowe. Sformułowane w 2002 r. i obowiązujące w latach 2003 – 2006 „Ogólne kierunki...” taką aktualność utraciły, a wykonywanie określonych w nich zadań szeroko omawiają informacje o realizacji zadań Inspekcji w poszczególnych latach.

Określenie czasokresu obowiązywania „Ogólnych kierunków...” na lata 2007- 2013 wynika z przyjęcia przez Ministerstwo Środowiska „Polityki ekologicznej państwa na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011-2014”, a także przyjęcia przez Parlament Europejski budżetu Unii Europejskiej na lata 2007 - 2013, co w praktyce będzie miało zasadnicze znaczenie dla realizacji w Polsce proekologicznych inwestycji, a tym samym dla osiągnięcia zakładanych standardów ekologicznych.

Nadrzędnym celem polityki ekologicznej państwa jest tworzenie podstaw do zrównoważonego rozwoju społeczno - gospodarczego oraz zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego kraju. Realizacja tego celu osiągnana będzie poprzez niezbędne działania organizacyjne, inwestycyjne (w tym wdrażanie postanowień Traktatu Akcesyjnego), tworzenie regulacji dotyczących zakresu korzystania ze środowiska i reglamentowania poziomu tego wykorzystania w najważniejszych obszarach ochrony środowiska.

Wśród priorytetowych zadań wymienionych w „Polityce ekologicznej państwa” , których realizacja jest niezbędna - dla osiągnięcia dalszej poprawy jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego oraz ochrony zdrowia mieszkańców Polski – są między innymi:

- zmniejszanie ładunku zanieczyszczeń odprowadzanego do wód przez modernizację istniejących i budowę nowych oczyszczalni ścieków,
- zakończenie programu budowy kanalizacji i oczyszczalni ścieków z podwyższonym usuwaniem biogenów w aglomeracjach powyżej 15000 RLM,
- zmniejszanie potrzeb transportowych i ograniczanie emisji ze środków transportu jako elementu poprawy jakości powietrza na terenach zurbanizowanych,
- realizacja programów ograniczenia wielkości emisji do powietrza ze źródeł przemysłowych i komunalnych,

- ograniczenie emisji z dużych źródeł spalania energetycznego,
- wspieranie działań mających na celu unikanie wytwarzania odpadów i zapewniających bezpieczne dla środowiska ich unieszkodliwianie,
- podniesienie poziomu odzysku odpadów komunalnych do 10% w 2010 roku,
- ograniczanie zagrożenia dla zdrowia ludzi i jakości środowiska spowodowanego stosowaniem substancji chemicznych,
- wycofywanie z obrotu i stosowania substancji zubażających warstwę ozonową,
- zapobieganie ryzyku powstania poważnych awarii przemysłowych przez wzmocnienie kontroli nad instalacjami stwarzającymi takie ryzyko,
- wspieranie działań mających na celu ograniczanie uciążliwości hałasu,
- ochrona ludności i środowiska przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych,
- prowadzenie skutecznego nadzoru nad wykorzystywaniem źródeł promieniowania jonizującego.

W realizacji wszystkich tych zadań uczestniczyć będą pośrednio lub bezpośrednio organy Inspekcji Ochrony Środowiska.

„Ogólne kierunki...” określają zadania Inspekcji Ochrony Środowiska w latach 2007 – 2013 w dwóch podstawowych obszarach jej działalności, tj. kontroli przestrzegania prawa ochrony środowiska – z wyszczególnieniem wszystkich zakresów działań kontrolnych, w tym dotyczących kontroli wymagań określonych w tzw. dyrektywach nowego podejścia (nadzór rynku), kontroli transgranicznego przemieszczania odpadów, a także przeciwdziałania poważnym awariom - oraz w obszarze monitoringu środowiska. Ponadto omawiają działania z zakresu współpracy z agendami Unii Europejskiej i innymi partnerami zagranicznymi.

Dla pełnej realizacji planowanych zadań - biorąc pod uwagę zachodzące zmiany, nowe wyzwania związane z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej, konieczność poprawy sprawności zarządzania środowiskiem oraz optymalizacji kosztów funkcjonowania systemu, a przede wszystkim realizacji przez władze publiczne konstytucyjnych zasad ochrony środowiska – niezbędna jest korekta funkcjonowania systemu ochrony środowiska w Polsce. Można to osiągnąć poprzez reorganizację istniejących służb ochrony środowiska, tworząc w ich miejsce nową jednostkę.

Niniejsze kierunki działania będą więc realizowane zarówno przez obecne struktury Inspekcji, jak również w nowej strukturze - Państwowej Agencji Ochrony Środowiska, której utworzenie wynika z koalicyjnej deklaracji programowej „Solidarne Państwo”.

II. Działalność kontrolna

Działania kontrolne IOŚ w najbliższych latach stanowić będą kontynuację działań dotychczasowych, ze szczególnym uwzględnieniem obowiązków związanych z funkcjonowaniem Polski w strukturze Unii Europejskiej, dotyczących zadań w zakresie sprawozdawczości oraz wynikających z nowych przepisów wdrażanych do krajowego porządku prawnego. Ważnym elementem w działalności inspekcyjnej będzie doskonalenie form i metod przeprowadzania kontroli oraz podejmowania działań pokontrolnych, w celu umożliwienia dokonywania oceny pracy inspektora zgodnie ze standardami unijnymi.

Inspekcja Ochrony Środowiska, jako jeden z elementów tworzących polski system nadzoru rynku kontynuować będzie zadania nałożone na nią w 2004 r. ustawą o systemie oceny zgodności. Również zadania z zakresu kontroli transgranicznego przemieszczania odpadów wykonywane będą przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, jako ustawowo właściwy organ do wydawania zezwoleń na przywóz, wywóz oraz tranzyt odpadów.

W zakresie przeciwdziałania poważnym awariom na najbliższe lata przewiduje się intensyfikację kontroli obiektów niebezpiecznych, stworzenie systemu pozwalającego na analizę i wykorzystanie doświadczeń z zaistniałych awarii i przebiegu akcji ratowniczych oraz stworzenie procedur dialogu ze społeczeństwem w sprawach związanych z lokalizacją i funkcjonowaniem zakładów stwarzających ryzyko poważnych awarii. Wymagać to będzie, między innymi, specjalizacji inspektorów i zabezpieczenia odpowiedniego zaplecza kadrowego.

W działaniach pokontrolnych wykorzystywane muszą być wszystkie przysługujące organom Inspekcji uprawnienia w zależności od stwierdzonego naruszenia w zakresie wymuszania przestrzegania wymogów ochrony środowiska.

Istotną rolę w działalności kontrolnej IOŚ będzie spełniać współpraca z innymi organami kontrolnymi, organami ścigania i wymiaru sprawiedliwości, organami administracji publicznej oraz samorządu terytorialnego, w tym m.in. z: Najwyższą Izbą Kontroli, Państwową Inspekcją Pracy, Państwową Inspekcją Sanitarną, Inspekcją Weterynaryjną, Inspekcją Handlową, Inspekcją Transportu Drogowego, Państwową Strażą Pożarną, Policją, Służbami Celnymi i Strażą Graniczną. W uzasadnionych przypadkach, zgodnie z obowiązującym porządkiem prawnym, będą podejmowane kontrole we współpracy z innymi organami ochrony środowiska i inspekcjami, celem zidentyfikowania

wszystkich aspektów negatywnego oddziaływania na środowisko podmiotów korzystających ze środowiska.

Działania kontrolne IOŚ poprzez realizację zadań wynikających z rocznych i kwartalnych planów kontroli powinny być ukierunkowane na osiągnięcie konkretnych efektów ekologicznych.

A. Kontrola przestrzegania prawa o ochronie środowiska

Za najważniejsze cele do osiągnięcia w najbliższych latach Główny Inspektor Ochrony Środowiska uznaje:

1. Wyegzekwowanie obowiązków w zakresie ochrony środowiska, spoczywających na podmiotach prowadzących instalacje wymagające uzyskania pozwolenia zintegrowanego.

Kontrolowani będą prowadzący instalacje objęte obowiązkiem uzyskania pozwolenia zintegrowanego. W kontrolach zwrócona będzie uwaga na spełnianie warunków wynikających z pozwolenia, w tym w szczególności na realizację programu dostosowawczego zgodnie z ustalonym harmonogramem.

2. Wypełnianie wymagań ochrony środowiska przez prowadzących instalacje, zobowiązanych do posiadania pozwoleń w zakresie poszczególnych komponentów środowiska.

Kontrolą zostaną objęte podmioty zobowiązane do uzyskania pozwoleń sektorowych. W kontrolach będzie zwrócona szczególna uwaga na realizację obowiązków wynikających z tych pozwoleń.

3. Przestrzeganie wymagań ochrony środowiska przez podmioty prowadzące działalność w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów.

Wzmocnienie kontroli w tym zakresie wynika ze stwierdzanych dotychczas nieprawidłowości, a także z priorytetów zapisanych w uchwalonym w dniu 29.12.2006 r. przez Radę Ministrów „Krajowym planie gospodarki odpadami 2010”. Sprawdzane będzie m.in. przestrzeganie wymagań ochrony środowiska przez zarządzających spalarnią lub współspalarnią odpadów.

4. Realizację programu kontroli składowisk odpadów.

Działania kontrolne zostaną ukierunkowane na sprawdzenie dostosowania funkcjonowania składowisk odpadów do wymogów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. o odpadach. Szczególna uwaga zostanie zwrócona na składowiska wymagające uzyskania pozwolenia zintegrowanego oraz realizację przez zarządzającego składowiskiem programu zamykania i rekultywacji obiektu.

5. Ochronę zasobów wód, w szczególności podziemnych, stanowiących źródło zaopatrzenia ludności w wodę do picia i potrzeb gospodarczych.

Kontrole zostaną przeprowadzone w rejonach zasilania ujęć i źródeł wody w celu identyfikacji i minimalizacji zagrożeń.

6. Przestrzeganie przepisów o opakowaniach i odpadach opakowaniowych.

Kontrolą zostaną objęte podmioty podlegające obowiązkom wynikającym z ustawy z dnia 11 maja 2001 r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych, a w szczególności obowiązek posiadania zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie zbierania, transportu, odzysku lub unieszkodliwiania odpadów opakowaniowych po substancjach chemicznych bardzo toksycznych, toksycznych, mutagennych lub niebezpiecznych dla środowiska.

7. Przestrzeganie przepisów w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz uiszczenia opłaty produktowej.

Kontrolą zostaną objęte podmioty uczestniczące w systemie uiszczenia opłaty produktowej zgodnie z ustawą z dnia 11 maja 2001r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz opłacie produktowej i opłacie depozytowej : przedsiębiorcy wprowadzający na rynek opakowania i produkty, prowadzący odzysk w tym recykling odpadów (zwłaszcza organizacje odzysku) oraz przedsiębiorcy prowadzący zbieranie i transport odpadów.

8. Zapobieganie oddawaniu do użytkowania, niespełniających wymagań ochrony środowiska, obiektów i instalacji realizowanych jako przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko.

Kontrolami zostaną objęte przedsięwzięcia wymienione w art. 51 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska.

9. Nadzór nad podmiotami uczestniczącymi w systemie handlu uprawnieniami do emisji.

Kontynuowany będzie nadzór nad wywiązywaniem się podmiotów z obowiązków nałożonych ustawowo, w tym w zakresie weryfikacji składanych rocznych raportów.

10. Prowadzenie prac związanych z utworzeniem i funkcjonowaniem Krajowego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń (Krajowy PRTR).

W związku z przypisaniem przez Ministra Środowiska kompetencji w tym zakresie Inspekcji Ochrony Środowiska, realizowany będzie obowiązek prowadzenia rejestru

uwalniania i transferu zanieczyszczeń na terenie Polski, przygotowywania zbiorczych informacji i przekazywania ich Komisji Europejskiej.

11. Udział w ocenie wdrażania Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych.

Prowadzone będą kontrole umożliwiające bieżącą ocenę postępu prac nad realizacją zadań określonych w KPOŚK.

12. Ograniczanie zagrożeń dla środowiska wynikających z działalności rolniczej.

Kontynuowane będą kontrole przestrzegania przepisów ustawy o nawozach i nawożeniu w zakresie przypisanym IOŚ, szczególnie stosowania kodeksu dobrej praktyki rolniczej, posiadania i stosowania planów nawożenia, stosowania nawozów.

13. Eliminowanie lub ograniczenie wykorzystywania substancji zubożających warstwę ozonową.

Kontynuowane będą kontrole przestrzegania przez użytkowników środowiska przepisów ustawy z dnia 20.04.2004r. o substancjach zubożających warstwę ozonową.

14. Przestrzeganie wymagań w zakresie postępowania z substancjami stwarzającymi szczególnie zagrożenie dla środowiska – PCB.

Kontrolami zostaną objęte podmioty posiadające instalacje lub urządzenia, w których były lub są wykorzystywane substancje PCB w zakresie spełnienia wymagań rozporządzenia Ministra Gospodarki dotyczącego wykorzystywania, przemieszczania i oczyszczania instalacji lub urządzeń z PCB oraz prawidłowości postępowania z odpadami zawierającymi PCB.

15. Przestrzeganie wymagań w zakresie postępowania z substancjami stwarzającymi szczególnie zagrożenie dla środowiska – azbest.

Działania kontrolne zostaną ukierunkowane na realizację „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski” - w zakresie kompetencji służb ochrony środowiska.

16. Eliminowanie lub ograniczenie stosowania substancji i preparatów chemicznych.

Prowadzone działania będą wynikały z przypisanego IOŚ nadzoru w ramach wdrażania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Rejestracji, Oceny, Udzielania Zezwoleń i Stosowanych Ograniczeń w Zakresie Chemikaliów (REACH).

17. Przestrzeganie przepisów o substancjach i preparatach chemicznych w zakresie zagrożeń dla środowiska.

Kontrolą zostaną objęte podmioty podlegające przepisom ustawy z dnia 11 stycznia 2001 r. o substancjach i preparatach chemicznych, m.in. w zakresie zgodności wypełniania obowiązku wynikającego z art. 159 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska. W szczególności dotyczy to osób wprowadzających do obrotu (producenci, dystrybutorzy, importerzy) i stosujących w działalności zawodowej substancje niebezpieczne lub preparaty niebezpieczne, m.in. o właściwościach wybuchowych, utleniających, toksycznych, szkodliwych, żrących, rakotwórczych, mutagennych, niebezpiecznych dla środowiska, w tym środków ochrony roślin.

18. Realizację zadań wynikających z ustawy z dn. 25.08.2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw.

Kontrole obejmować będą badanie zawartości siarki w ciężkim oleju opałowym stosowanym w instalacjach energetycznego spalania paliw oraz w oleju do silników statków żeglugi śródlądowej.

19. Ograniczenie uciążliwości związanych z ponadnormatywną emisją hałasu.

Działania kontrolne ukierunkowane zostaną na ujawnianie źródeł hałasu, a następnie wymuszanie ograniczania tych uciążliwości.

20. Ograniczenie uciążliwości związanych z ponadnormatywnym poziomem pól elektromagnetycznych.

Działania kontrolne ukierunkowane zostaną na instalacje ujęte w prowadzonym przez wioś rejestrze terenów, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

21. Przestrzeganie przepisów ustawy z dn.13.09.2002r. o produktach biobójczych.

Kontrolą zostaną objęte podmioty podlegające przepisom ustawy o produktach biobójczych, w zakresie przypisanym IOŚ, tj. postępowania z opakowaniami po produktach biobójczych.

22. Wnoszenie opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska.

Działania kontrolne zostaną ukierunkowane na sprawdzenie obowiązku wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska przez podmioty korzystające ze środowiska, szczególnie w przypadku braku wymaganych pozwoleń.

B. Kontrola rynku

1. Przeciwdziałanie wprowadzaniu do obrotu lub oddawaniu do użytku wyrobów nie spełniających zasadniczych wymagań, określonych w dyrektywach nowego podejścia.

Kontrolowane będą podmioty biorące udział w obrocie na rynku wyrobów: opakowań i urządzeń przeznaczonych do stosowania na zewnątrz pomieszczeń w zakresie emisji hałasu, tj. producenci, importerzy, odbiorcy dostaw wewnątrzwspólnotowych oraz sprzedawcy hurtowi i detaliczni.

2. Zapewnienie bezpiecznego dla środowiska i zdrowia ludzi funkcjonowania systemu zbierania i demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz odzysku, w tym recyklingu odpadów powstających z pojazdów wycofanych z eksploatacji.

Działaniami kontrolnymi będą objęte podmioty podlegające przepisom *ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji*. Kontrole wszystkich stacji demontażu funkcjonujących na terenie kraju – co najmniej raz w roku i tych, które wystąpiły do wojewody z wnioskiem o wydanie pozwolenia na wytwarzanie odpadów oraz punktów zbierania pojazdów i strzępiarek. Oprócz nich wskazane będzie prowadzenie kontroli takich podmiotów, które prowadzą działalność w zakresie demontażu pojazdów, a nie posiadają stosownych decyzji z zakresu gospodarki odpadami.

3. Zapewnienie bezpiecznego dla środowiska gospodarowania zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym.

Corocznie kontrolowane będą wszystkie zakłady przetwarzania wpisane do prowadzonego przez GIOŚ rejestru przedsiębiorców i organizacji odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Kontrolą zostaną objęte również pozostałe podmioty biorące udział w systemie zagospodarowania zużytego sprzętu, w przypadku.

4. Przestrzeganie przepisów w zakresie postępowania z organizmami genetycznie zmodyfikowanymi.

Kontrolą w zakresie gospodarki odpadami, zostaną objęte podmioty, podlegające ustawie z dnia 22 czerwca 2001 r. o organizmach genetycznie zmodyfikowanych (Dz. U. nr 76, poz. 811 z późn. zm.) zajmujące się: badaniami w zakresie GMO, wdrażaniem czy produkcją wyrobów przy użyciu GMO oraz prowadzące doświadczalne uprawy polowe roślin genetycznie zmodyfikowanych czy doświadczalny chów zwierząt genetycznie zmodyfikowanych.

C. Transgraniczne przemieszczanie odpadów.

1. Przeciwdziałanie nielegalnemu transgranicznemu przemieszczaniu odpadów.

Kontrole ukierunkowane będą na ujawnianie sprawców nielegalnego importu, eksportu oraz tranzytu odpadów, jak również zapewnienie wykonania decyzji Głównego Inspektora Ochrony Środowiska nakazujących zwrot nielegalnie przywiezionych odpadów do kraju wysyłki lub zagospodarowanie ich na terenie kraju. W tym celu niezbędne będzie współdziałanie z organami celnymi, Strażą Graniczną, Inspekcją Transportu Drogowego, Policją i Prokuraturą.

2. Zapewnienie prawidłowości funkcjonowania instalacji przetwarzania odpadów, które planują odbierać odpady z zagranicy.

Kontrolą objęte zostaną podmioty oraz instalacje wskazane w dokumentach zgłoszeniowych jako odbiorcy odpadów lub instalacje odzysku/unieszkodliwiania odpadów, które będą przetwarzać odpady sprowadzone z zagranicy. Kontrole realizowane będą przed wydaniem zezwolenia na przywóz odpadów do Polski w celu sprawdzenia czy wskazany podmiot lub instalacja posiada warunki techniczne i organizacyjne do przyjęcia odpadów z zagranicy.

3. Zapewnienie przestrzegania przepisów ochrony środowiska i warunków określonych w zezwoleniach na międzynarodowy obrót odpadami przez podmioty uczestniczące w międzynarodowym obrocie odpadów.

Kontrolą objęte zostaną podmioty, instalacje i przewoźnicy odpadów, posiadające stosowne zezwolenia, realizujące określone zadania w zakresie międzynarodowego obrotu odpadami. Szczególna uwaga zostanie zwrócona na przestrzeganie warunków określonych w decyzjach zezwalających na przywóz do kraju odpadów niebezpiecznych.

4. Współdziałanie z innymi krajowymi i zagranicznymi kompetentnymi organami w zakresie kontroli prawidłowej realizacji przemieszczania odpadów.

W ramach tego działania prowadzona będzie pomiędzy właściwymi organami (w krajach UE i pozostałych krajach Konwencji Bazylejskiej) wymiana informacji i dokumentów niezbędnych dla prawidłowej realizacji procedury zgłoszenia wysyłki odpadów. Ponadto w obrębie UE organizowane będą wspólne akcje kontrolne transgranicznego przemieszczania odpadów oraz kontrole weryfikujące sposób zagospodarowania odpadów w odpowiedzi na prośbę innych kompetentnych organów. Organizacja wspólnych akcji kontrolnych wymagać będzie zarówno wymiany informacji i współdziałania z kompetentnymi organami w innych krajach członkowskich UE, jak również współdziałania na poziomie krajowym z organami celnymi, Strażą Graniczną, Inspekcją Transportu Drogowego, Policją.

D. Przeciwdziałanie poważnym awariom

Zgodnie z art. 2 pkt. 10 ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska, podstawowe zadania Inspekcji to inicjowanie działań tworzących warunki zapobiegania poważnym awariom oraz usuwanie ich skutków i przywracanie środowiska do stanu właściwego.

Za najważniejsze zadania w działalności Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie przeciwdziałania poważnym awariom w najbliższych latach uznaje się:

1. Kontynuowanie działań mających na celu zapobieganie poważnym awariom.

Organy Inspekcji dążyć będą do zidentyfikowania wszystkich źródeł mogących być przyczyną poważnej awarii. Prowadzone będą kontrole zakładów, których działalność może stanowić przyczynę powstania poważnej awarii - w tym „zakładów dużego ryzyka” (ZDR) 1x rok oraz „zakładów zwiększonego ryzyka” (ZZR) 1x 2 lata. Prowadzony będzie rejestr zakładów, których działalność może być przyczyną wystąpienia poważnej awarii oraz rejestr poważnych awarii.

2. Prowadzenie szkoleń w zakresie przeciwdziałania poważnym awariom.

Szkoleni będą pracownicy organów administracji publicznej, między innymi, urzędów wojewódzkich, powiatowych, urzędów morskich, a także przedstawiciele zakładów prowadzących działalność mogącą być źródłem poważnej awarii. Zakres szkoleń obejmował będzie zarówno tematykę przeciwdziałania powstawaniu poważnych awarii, jak i usuwania ich skutków. W ramach szkoleń, instruktaży, inspekcji i współpracy z innymi organami - w tym z ratownictwem chemicznym i ekologicznym – upowszechniane będzie stosowanie najlepszych dostępnych technik przez zakłady, których działalność może spowodować poważną awarię.

3. Rozwijanie współpracy z organami właściwymi w zakresie przeciwdziałania poważnym awariom - z Państwową Strażą Pożarną, Państwową Inspekcją Pracy, Państwową Inspekcją Sanitarną.

Organy Inspekcji współpracować będą z ww. organami kontroli w zakresie rozpoznawania źródeł poważnych awarii poprzez wymianę informacji, doświadczeń, podejmowanie wspólnych czynności kontrolnych, a także współdziałać przy usuwaniu skutków awarii, w tym awarii spowodowanych klęskami żywiołowymi.

4. Nadzór nad usuwaniem skutków poważnych awarii.

Podejmowane będą wszystkie działania niezbędne do usunięcia poważnych awarii i ich skutków oraz działania mające na celu zapobieganie wystąpieniu awarii w przyszłości.

Badane będą przyczyny powstawania awarii, analizowane i wykorzystywane doświadczenia z przebiegu akcji ratowniczych oraz sposoby likwidacji skutków poważnych awarii dla środowiska.

5. Realizacja zadań w zakresie współpracy międzynarodowej dotyczących przeciwdziałania poważnym awariom, transgranicznych skutków awarii przemysłowych oraz awaryjnych zanieczyszczeń wód granicznych.

Przeprowadzane będą symulacje działań ratowniczych w obliczu różnego rodzaju katastrof, ćwiczenia łączności alarmowej i ratownictwa, a także omawiane sposoby współpracy i wzajemnej pomocy w dziedzinie zapobiegania katastrofom, klęskom żywiołowym i innym nadzwyczajnym zdarzeniom oraz sposoby usuwania ich skutków.

6. Doskonalenie systemu przeciwdziałania poważnym awariom.

Podnoszona będzie sprawność organów IOŚ w ocenie ryzyka powstawania poważnych awarii poprzez doposażenie w nowoczesny sprzęt i oprogramowanie do szybkiej oceny ryzyka oraz szkolenia inspektorów IOŚ.

7. Doskonalenie i rozwijanie zasobów informatycznych rejestrów prowadzonych w Inspekcji, w tym rejestru potencjalnych sprawców poważnych awarii i rejestru poważnych awarii, ze szczególnym uwzględnieniem awarii przemysłowych.

Realizacja przedstawionych powyżej celów – z zakresu działalności kontrolnej - wymagać będzie, między innymi, doskonalenia systemu prawa ochrony środowiska – aktywnych działań organów Inspekcji na rzecz wzmocnienia mechanizmów egzekucji przepisów prawa ochrony środowiska i poprawianie jego jakości. W pełni będą wykorzystywane ustawowe uprawnienia kontrolne IOŚ. W działaniach pokontrolnych stosować należy wszystkie instrumenty prawne będące w kompetencji organów inspekcji, z uwzględnieniem - gdy jest to możliwe - stopniowania działań wymuszających w stosunku do podmiotów korzystających ze środowiska. Kontynuowane będą prace zmierzające do zwiększenia efektywności prowadzonych kontroli poprzez opracowanie przejrzystych procedur wyznaczania priorytetów i przeprowadzania kontroli w poszczególnych branżach przemysłowych. Wdrożony będzie system przetwarzania danych z kontroli. Inspektorzy IOŚ będą sukcesywnie wyposażani w podręczny sprzęt do wykonywania badań na terenie kontrolowanego zakładu. Celowi temu służyć będzie realizacja projektu „Wzrost efektywności działalności Inspekcji Ochrony Środowiska, na podstawie doświadczeń norweskich”, finansowanego ze środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego.

III. Monitoring środowiska

Działania w zakresie monitoringu środowiska prowadzone przez IOŚ w najbliższych latach koncentrować się będą w głównej mierze na kontynuacji zadań dotychczasowych, ze szczególnym uwzględnieniem obowiązków wynikających z prawa wspólnotowego, transponowanego do polskiego systemu prawnego. Istotny element stanowiąc będą również nowe obowiązki w zakresie badania i oceny stanu środowiska bądź ich modyfikacja, które związane są z trwającymi aktualnie pracami nad nowymi aktami prawnymi na poziomie wspólnotowym.

Państwowy Monitoring Środowiska, zgodnie z art. 25 ust. 2 ustawy – Prawo ochrony środowiska, będzie realizowany poprzez prowadzenie pomiarów oraz wykonywanie ocen i prognoz stanu środowiska oraz poprzez gromadzenie, przetwarzanie i rozpowszechnianie informacji o środowisku. Gromadzone informacje będą służyć wspomaganie działań na rzecz ochrony środowiska poprzez systematyczne informowanie organów administracji i społeczeństwa o:

- jakości elementów przyrodniczych, dotrzymany standardów jakości środowiska lub innych wymagań określonych przepisami oraz obszarach występowania przekroczeń tych standardów lub innych wymagań,
- występujących zmianach jakości elementów przyrodniczych, przyczynach tych zmian, w tym powiązaniach przyczynowo-skutkowych występujących pomiędzy emisjami i stanem elementów przyrodniczych.

Informacje wytworzone w ramach PMŚ wykorzystywane będą przez jednostki administracji rządowej i samorządowej dla potrzeb operacyjnego zarządzania środowiskiem za pomocą instrumentów prawnych, takich jak: programy i plany ochrony środowiska jako całości i jego poszczególnych elementów, postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, pozwolenia na wprowadzanie do środowiska substancji lub energii, plany zagospodarowania przestrzennego. Będą także wykorzystywane do monitorowania osiągnięcia celów w zakresie ochrony środowiska, które określone są przez przepisy prawa krajowego i wspólnotowego.

Gromadzone informacje będą dodatkowo mogły być wykorzystywane dla potrzeb związanych z rozwojem regionalnym, przede wszystkim jako podstawa do oceny skutków ekologicznych projektów realizowanych w ramach funduszy strukturalnych i funduszy spójności. Ponadto, informacje te będą, tak jak dotychczas, wykorzystywane w pracach nad

formułowaniem stanowisk negocjacyjnych Polski dotyczących propozycji nowych uregulowań prawnych Unii Europejskiej w zakresie ochrony środowiska.

Wytwarzane w ramach PMŚ informacje będą również podstawą do wypełniania podpisanych i ratyfikowanych przez Polskę umów międzynarodowych, w szczególności stale poszerzających się obowiązków sprawozdawczych obejmujących informacje o stanie poszczególnych komponentów środowiska do Komisji Europejskiej, Europejskiej Agencji Środowiska oraz organów konwencji środowiskowych.

Ważnym obszarem działania Państwowego Monitoringu Środowiska pozostanie informowanie społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem udostępniania informacji za pomocą internetu. W celu zapewnienia łatwego dostępu do danych PMŚ oraz wizualizacji gromadzonych informacji stopniowo wykorzystywane będą techniki zobrazowania satelitarne (GMES), metody modelowania matematycznego do wspomagania systemu ocen i prognoz oraz system informacji geograficznej (GIS).

Cele PMŚ będą realizowane poprzez zadania cząstkowe obejmujące: wykonywanie badań wskaźników charakteryzujących poszczególne komponenty środowiska, prowadzenie obserwacji elementów przyrodniczych, gromadzenie i analizę wyników badań i obserwacji, pozyskiwanie informacji o presjach na poszczególne elementy środowiska, ocenę stanu i trendów zmian jakości poszczególnych elementów środowiska w oparciu o ustalone kryteria, identyfikację obszarów przekroczeń standardów jakości środowiska, analizy przyczynowo-skutkowe, opracowywanie zestawień, raportów i komunikatów.

Przedstawione powyżej cele ogólne są zgodne z „Programem Państwowego Monitoringu Środowiska na lata 2007 - 2009”, w którym zawarte są bardziej szczegółowe informacje dotyczące realizacji zadań monitoringowych dla poszczególnych komponentów środowiska i oddziaływań czynników na środowisko (zakres i sposób monitorowania i oceny w powiązaniu z istniejącymi zobowiązaniami).

Kierując się potrzebami wynikającymi z „Polityki ekologicznej państwa na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011-2014” oraz międzynarodowymi i krajowymi wymaganiami w zakresie monitorowania jakości poszczególnych komponentów środowiska za najważniejsze cele do osiągnięcia w najbliższych latach w zakresie PMŚ Główny Inspektor Ochrony Środowiska uznaje:

1. Zapewnienie danych monitoringowych i informacji dla potrzeb ochrony powietrza.

Kontynuowane będą pomiary monitoringowe i wykonywanie ocen jakości powietrza na potrzeby zarządzania jakością powietrza i ograniczania skutków globalnego zanieczyszczenia powietrza. Ponadto w najbliższej perspektywie system oceny jakości powietrza zostanie dostosowany do wymogów dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2004/107/WE z dnia 15 grudnia 2004 r. w sprawie arsenu, kadmu, rtęci, niklu i wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w otaczającym powietrzu. W perspektywie do 2009 r. przewiduje się także rozszerzenie systemu monitoringu pyłu drobnego PM_{2,5} wdrażającego wymogi dyrektywy UE w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza w Europie (obecnie projekt).

2. Zapewnienie danych monitoringowych i informacji dla potrzeb ochrony wód.

Na bazie dotychczasowych doświadczeń i sieci pomiarowych sukcesywnie będą rozwijane programy monitoringu diagnostycznego i operacyjnego wód powierzchniowych i podziemnych pod kątem pełnej zgodności z wymaganiami Ramowej Dyrektywy Wodnej. Monitoring wód powierzchniowych będzie ulegał sukcesywnemu rozszerzaniu w zakresie elementów biologicznych, chemicznych i hydromorfologicznych w miarę opracowywania i doskonalenia metodyk poboru próbek i oceny wyników. Kontynuowany i systematycznie modyfikowany będzie monitoring Morza Bałtyckiego w oparciu o wymagania Konwencji Helsińskiej oraz o kierunki Strategii Morskiej UE i projektu dyrektywy w tym zakresie. Ponadto przewiduje się wypracowanie kompletnego i spójnego systemu klasyfikacji stanu wód oraz zapewnienie mechanizmu jego aktualizacji.

3. Zapewnienie danych monitoringowych i informacji w zakresie ochrony gleb.

Kontynuowany będzie monitoring chemizmu gleb ornych, którego celem jest śledzenie zmian różnych cech gleb użytkowanych rolniczo, zachodzących pod wpływem rolniczej i pozarolniczej działalności człowieka. Przewiduje się także konieczność dostosowania zakresu badań do potrzeb wynikających z projektu ramowej dyrektywy glebowej.

4. Zapewnienie danych monitoringowych i informacji dotyczących przyrody - obserwacji na obszarach ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków, w tym ptaków, w ramach sieci NATURA 2000.

Prowadzone będą obserwacje na obszarach ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków, w tym ptaków na obszarze kraju, w szczególności w ramach sieci NATURA 2000, kontynuowane będą także badania i wykonywanie ocen w zakresie zintegrowanego

monitoringu środowiska przyrodniczego oraz monitoringu lasów. Od roku 2009 w realizację zadań monitoringu przyrody sukcesywnie będą włączać się sprawujący nadzór nad obszarami chronionymi, w szczególności sprawujący nadzór nad obszarami wyznaczonymi do sieci Natura 2000. Do 2009 r. zostaną opracowane metody i wytyczne do prowadzenia monitoringu ptaków oraz gatunków i siedlisk przyrodniczych. Zostaną także opracowane wskaźniki do oceny stanu różnorodności biologicznej, które będą określane na podstawie badań monitoringowych.

5. Zapewnienie danych monitoringowych i informacji dla potrzeb ochrony przed hałasem.

Kontynuowane będą pomiary monitoringowe poziomu hałasu, w szczególności w miastach poniżej 100 tys. mieszkańców (zgodnie z art. 117 ust. 5 ustawy – Prawo ochrony środowiska). Wyniki pomiarów wraz z informacjami uzyskiwanymi z innych źródeł będą stanowić podstawę do oceny stanu akustycznego środowiska, w tym identyfikacji obszarów o największej uciążliwości hałasu. Rozwijane będą metody przestrzennej analizy zagrożeń hałasem w środowisku.

6. Zapewnienie danych monitoringowych i informacji dla potrzeb ochrony przed polami elektromagnetycznymi.

Kontynuowane będą pomiary monitoringowe oraz wykonywanie ocen dotyczących zmian poziomów sztucznie wytworzonych pól elektromagnetycznych w środowisku. Systematycznie rozszerzane będą obszary objęte monitoringiem stosownie do wzrostu presji ze strony źródeł PEM i szerzej będą wykorzystywane inne źródła danych w tym zakresie.

7. Zapewnienie danych monitoringowych i informacji dla potrzeb ochrony przed promieniowaniem jonizującym.

Kontynuowane będą pomiary na stacjach wczesnego wykrywania skażeń promieniotwórczych IMGW na potrzeby oceny stopnia skażenia promieniotwórczego atmosfery na obszarze kraju. Prowadzony będzie także monitoring stężenia ¹³⁷Cs w glebie oraz monitoring skażeń promieniotwórczych wód powierzchniowych i osadów dennych, zgodnie z dotychczasowymi założeniami.

8. Opracowywanie kompleksowych ocen stanu środowiska i zintegrowanych analiz problemów ekologicznych

W oparciu o dane i informacje wytwarzane w ramach powyższych zadań PMŚ oraz pozyskiwane z innych źródeł, kontynuowana i rozszerzana będzie realizacja kompleksowych ocen stanu środowiska i analiz problemów ekologicznych, z wykorzystaniem różnego typu

zestawów wskaźników środowiskowych. Ich przedmiotem mogą być, m.in. problemy ekologiczne zidentyfikowane w polityce ekologicznej państwa i innych dokumentach strategicznych, sektory gospodarcze oraz wybrane obszary wrażliwe, np. środowisko miejskie, obszary górskie, przygraniczne. Kontynuowane i rozwijane będzie opracowywanie raportów o stanie środowiska stosownie do obowiązku wynikającego z art. 25b ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska dodanego przez art. 2 pkt 1. ustawy z dnia 24 lutego 2006 r. o zmianie ustawy - Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw. Raporty obejmować będą analizę podstawowych problemów ekologicznych w powiązaniu z celami polityki ekologicznej Państwa, jak również z celami wspólnotowymi w zakresie ochrony środowiska. Kontynuowane będzie opracowywanie wojewódzkich raportów o stanie środowiska z uwzględnieniem specyficznych uwarunkowań regionalnych.

Realizacja przedstawionych powyżej celów, w szczególności w zakresie nowych elementów PMŚ, wymagać będzie podjęcia szeregu działań wspomagających, zapewniających jednolite warunki dla realizacji zadań przez IOŚ, takich jak: opracowywanie wskazówek metodycznych i materiałów instruktażowych, organizacja szkoleń i pilotażowych akcji pomiarowych. Istotną rolę odgrywać będzie również udział w pracach legislacyjnych w zakresie badania i oceny stanu środowiska na rzecz doskonalenia systemu prawa ochrony środowiska oraz transpozycji nowych wymagań wspólnotowych w zakresie ochrony środowiska, a także aktywny udział w pracach grup roboczych na szczeblu krajowym i międzynarodowym. Niezbędna będzie jednocześnie kontynuacja współpracy w zakresie realizacji zadań PMŚ z innymi jednostkami, takimi jak: Państwowa Inspekcja Sanitarna, Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej, Krajowa Stacja Chemiczno-Rolnicza. Celowe jest również dostosowanie infrastruktury technicznej, w tym aparatury badawczo-pomiarowej i laboratoryjnej, niezbędnej do realizacji zadań PMŚ do nowych wymagań oraz objęcie systemem jakości wszystkich elementów PMŚ. Ponadto, w związku nowymi zagadnieniami problemowymi i zagrożeniami środowiska zidentyfikowanymi w strategicznych dokumentach wspólnotowych i krajowych, konieczna będzie realizacja różnego typu prac koncepcyjnych i pilotażowych, w szczególności w zakresie zrównoważonego rozwoju i zrównoważonej produkcji i konsumpcji.

W celu wykorzystywania danych monitoringowych pozyskiwanych przez inne kraje zasadne jest przystąpienie Polski do realizowanego przez kilkadziesiąt krajów projektu GEOSS (Globalny System Systemów Obserwacji Ziemi), mającego na celu koordynację i

zharmonizowanie pracy ok. 100 tys. urzędzeń pomiarowych rozmieszczonych na lądzie, morzach, dnach oceanów oraz satelitów obserwujących Ziemię z kosmosu.

IV. Laboratoria Inspekcji Ochrony Środowiska

Za najważniejsze cele do osiągnięcia w najbliższych latach Główny Inspektor Ochrony Środowiska uważa kontynuację działań związanych z zapewnieniem odpowiedniej infrastruktury technicznej, w tym aparatury badawczo-pomiarowej i laboratoryjnej, do realizacji zadań PMS oraz doskonalenie systemu jakości badań.

1. Ujednolicenie i wdrożenie dla wszystkich pomiarów wykonywanych w ramach kontroli jak i monitoringu środowiska metodyk referencyjnych określonych w przepisach prawa.

W przypadkach wykonywania badań lub pomiarów stanu środowiska wykonywanych metodykami odmiennymi (z uwagi na wdrożenie metodyk bardziej nowoczesnych, mniej uciążliwych itp.) od metodyk referencyjnych konieczne będzie udokumentowanie pełnej porównywalności wyników. W celu realizacji założonych efektów wykorzystywane będą zarówno środki budżetowe, środki z norweskiego mechanizmu finansowego, funduszy spójności w ramach programu operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko” oraz środki Narodowego i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

2. Dalszy rozwój i doskonalenie systemów jakości.

Niezmiernie istotnym elementem rozwoju laboratoriów Inspekcji będą działania zmierzające do zwiększenia wiarygodności i rzetelności informacji o stanie środowiska i jego ochronie w Polsce. Kontynuowany będzie i rozwijany system akredytacji laboratoriów Inspekcji zgodnie z normami serii PN-EN ISO/IEC 17025:2005 „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących”.

3. Wdrożenie systemu zapewnienia jakości wyników w podsystemach pomiarowych.

Mając na uwadze spełnienie wymagań UE odnośnie poziomu niepewności na jakim powinna być wykonywana ocena poziomu substancji zanieczyszczających oraz założenia systematycznej poprawy jakości danych w latach 2007-2013 kontynuowane będą działania związane z wdrożeniem systemu jakości w poszczególnych podsystemach monitoringu.

4. Dostosowanie wdrażanych systemów jakości do wymogów przepisów prawnych wynikających z dyrektyw ramowych: dyrektywy Rady 96/62/WE z dnia 27 września 1996 r. w sprawie oceny i zarządzania jakością otaczającego powietrza, dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/60/WE z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej oraz

dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2002/49/WE z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku.

W ramach tego kierunku działań podejmowane będą prace zmierzające do objęcia systemem jakości poszczególnych zadań realizowanych w ramach PMŚ. Opracowane zostaną ujednolicone procedury postępowania, dokumentowania działań i szacowania niepewności wyników.

5. Uruchomienie Krajowego Laboratorium Referencyjnego.

Priorytetowym zadaniem będzie wdrożenie procedur jakości w zakresie wszystkich zadań wykonywanych w ramach PMŚ. Do zadań Krajowego Laboratorium Referencyjnego będzie również należało organizowanie interkalibracji na poziomie krajowym oraz uczestniczenie w międzynarodowych interkalibracjach i spotkaniach Krajowych Laboratoriów Referencyjnych zrzeszonych w europejskiej sieci AQUILA.

V. Upowszechnianie informacji o środowisku

Działania IOŚ w zakresie upowszechniania informacji o środowisku koncentrować się będą na doskonaleniu zakresu i form oraz narzędzi informatycznych w celu zapewnienia społeczeństwu bieżącej informacji o środowisku. Zakres udostępnianych informacji będzie dotyczył rejestrów decyzji administracyjnych wydanych przez organy IOŚ, danych i informacji wytworzonych w ramach PMŚ oraz innych informacji powstających w wyniku działalności IOŚ.

Kontynuowane będą dotychczasowe sposoby rozpowszechniania informacji o stanie środowiska w kraju i w województwie, przy czym należy dążyć do zwiększania możliwości dostępu do tych informacji szerokiego kręgu zainteresowanych. Istotną rolę w tym zakresie odgrywać będzie System Informatyczny „Ekoinfonet”, którego realizację przewidziano na lata 2007 - 2009. W ramach Systemu Informatycznego „Ekoinfonet” zostanie wykonane Krajowe Repozytorium Danych o Środowisku (KRDS), które to repozytorium będzie gromadziło oficjalne dane krajowe o stanie i ochronie środowiska. Informacje o środowisku rozpowszechniane będą za pomocą publicznie dostępnych sieci teleinformatycznych, w zakresie o którym mowa w art. 30 ustawy Prawo ochrony środowiska, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 1 października 2002 r. w sprawie sposobu udostępniania informacji o środowisku (Dz.U. Nr 176, poz. 1453). Zapewniana będzie także stała aktualizacja informacji o środowisku dostępna na stronach WWW.

Ponadto kontynuowane będzie propagowanie i rozpowszechnianie informacji o stanie środowiska w formie raportów o stanie środowiska w Polsce obejmujących analizę podstawowych problemów ekologicznych w powiązaniu z celami polityki ekologicznej Państwa, jak również informacji o stanie poszczególnych komponentów środowiska i raportów tematycznych. Informacje o stanie środowiska w poszczególnych województwach rozpowszechniane będą w formie raportów wojewódzkich, uwzględniających specyfikę regionalną. Raporty kompleksowe i opracowania tematyczne publikowane będą w ramach serii publikacji „Biblioteki Monitoringu Środowiska”. W serii tej będą również publikowane materiały metodyczne, monografie oraz informacje o innych ważnych zagadnieniach związanych z monitoringiem środowiska. Stale rozszerzany będzie zakres tematyczny raportów i opracowań, w szczególności o nowe problemy i zagrożenia środowiskowe z uwzględnieniem czynników sprawczych zmian zachodzących w środowisku (np. aktywność gospodarcza, modele konsumpcji). Szereg opracowań, komunikatów i informacji o stanie środowiska prezentowanych będzie na stronach internetowych organów IOS.

VI. Współpraca z zagranicą

Ważnym instrumentem realizacji ustawowych zadań Inspekcji jest współpraca z zagranicą, której kierunki wytycza polityka zagraniczna państwa i resortu ochrony środowiska. Kierunki współpracy określają także zawierane przez rząd lub ministra środowiska umowy międzynarodowe zarówno te ratyfikowane jak i nie wymagające ratyfikacji umowy bilateralne.

Najważniejsze zadania w najbliższych w zakresie współpracy międzynarodowej to:

1. Współpraca z instytucjami i agendami Unii Europejskiej.

a) współpraca z Europejską Agencją Środowiska.

Realizowane będą zadania związane z pełnieniem roli Krajowego Punktu Kontaktowego do współpracy z Europejską Agencją Środowiska (uczestnictwo w dalszym rozwoju sieci EIONET, współpraca z jej strukturami na poziomie europejskim). Zapewniony będzie także przepływ informacji o stanie środowiska do Repozytorium Danych EAŚ. Realizowany będzie także udział w procesach tworzenia raportów o stanie środowiska opracowywanych przez Europejską Agencję Środowiska.

b) współpraca z Siecią Szefów Europejskich Agencji Ochrony Środowiska EPA.

Uczestnictwo w tej sieci umożliwi dokonywanie przekrojowej oceny sposobu rozwiązywania problemów ochrony środowiska w powiązaniu z problematyką gospodarczą

i społeczną. W ramach grupy ds. lepszego prawa, działającej w ramach tej Sieci, wymieniane będą doświadczenia związane z wdrażaniem przepisów UE,

c) współpraca ze Wspólnotowym Centrum Badawczym Komisji Europejskiej (JRC)

Współpraca z Centrum zapewni, m. in. dostęp do wiedzy nt. wdrażania systemów jakości w krajach UE, co bezpośrednio przekłada się na funkcjonowanie laboratoriów referencyjnych zobowiązując je do prowadzenia działań zgodnie z wymaganym dyrektywą systemem jakości jak również do organizowania interkalibracji na poziomie krajowym.

d) współpraca z Europejską Siecią Wdrażania i Egzekucji Prawa Ochrony Środowiska – IMPEL.

Sieć umożliwi wymianę informacji i doświadczeń, analizę występujących problemów i wypracowywanie praktycznych zaleceń dot. wdrażania i egzekucji prawa ochrony środowiska. Pomaga również w rozwijaniu możliwie najlepszych praktyk w zakresie inspekcji, wydawania pozwoleń, monitorowania, raportowania i wdrażania prawa Unii Europejskiej.

e) udział w grupach Komitetów i Grup Roboczych UE oraz w programach Komisji Europejskiej w uzgodnieniu z Ministrem Środowiska.

Udział ten będzie dotyczyć prac zarówno nad nowymi aktami prawnymi i dokumentami o charakterze strategicznym jak i nad doskonaleniem istniejących rozwiązań w zakresie ochrony środowiska zgodnie z programem prac Komisji Europejskiej

2. Wypełnianie zadań wynikających dla Polski z konwencji i umów międzynarodowych.

a) Konwencja o ochronie środowiska morskiego obszaru Morza Bałtyckiego (Konwencja Helsińska)

W ramach konwencji realizowane są cztery priorytety: zwalczania eutrofizacji, redukcji zanieczyszczenia substancjami niebezpiecznymi, ochrony przyrody i różnorodności biologicznej oraz transportu morskiego. Prowadzony jest monitoring Bałtyku zgodnie z międzynarodowym programem HELCOM COMBINE w ramach realizacji PMŚ.

b) Konwencja Bazylejska o kontroli transgranicznego przemieszczania i usuwania odpadów niebezpiecznych.

Inspekcja podejmować będzie działania na rzecz wdrażania postanowień Konwencji, w tym ograniczenia ilości wytwarzanych odpadów i kontroli ich transgranicznego przemieszczania, zbierane będą informacje o opracowywaniu i wdrażaniu programów

ograniczania ilości powstających odpadów oraz informacje o zmianach prawa w zakresie gospodarki odpadami

c) Konwencja EKG o transgranicznych skutkach awarii przemysłowych

Realizując postanowienia konwencji prowadzone będzie rozpoznanie wszystkich rodzajów zagrożeń w obszarze przygranicznym z uwzględnieniem wód granicznych oraz analizy stopnia stosowania skutecznych zabezpieczeń ratowniczych. Przeprowadzane będą oceny zdarzeń awaryjnych i organizowane międzynarodowe ćwiczenia ratownictwa technicznego i ekologicznego w obszarach przygranicznych. Kontrolowane będą również przejścia graniczne pod kątem przemieszczania materiałów niebezpiecznych oraz zakłady z grupy dużego i zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnych awarii.

d) Konwencja w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości.

W ramach realizacji postanowień konwencji pozyskiwane i przekazywane są dane w zakresie pomiarów stężeń zanieczyszczeń powietrza oraz opadów atmosferycznych na stacjach tła, prowadzony jest monitoring tła zanieczyszczeń atmosfery.

e) Konwencja o ochronie i użytkowaniu cieków transgranicznych i jezior międzynarodowych.

Inspekcja wypracowuje strategiczne i techniczne wytyczne do monitoringu wód transgranicznych oraz prowadzi systematyczny nadzór nad stanem czystości wód transgranicznych.

f) Konwencja Wiedeńska o ochronie warstwy ozonowej.

Inspekcja prowadzi badania stanu warstwy ozonowej i analizuje skutki zmian w niej zachodzących zgodnie z Programem PMS, a wyniki pomiarów są raportowane do jednostek badawczych, upoważnionych przez organy konwencji do gromadzenia i przetwarzania danych.

g) Międzynarodowa Komisja Ochrony Odry przed Zanieczyszczeniem.

Przedstawiciele Inspekcji współpracują przy opracowywaniu systemu monitoringu obszaru dorzecza Odry, aktualizują plany łączności alarmowej dla rzeki Odry oraz należących do jej obszaru dorzecza wód przejściowych i przybrzeżnych w zakresie zdarzeń awaryjnych w ramach Międzynarodowego Planu Ostrzegawczo – Alarmowego dla Odry, biorą udział w ćwiczeniach ratowniczych.

h) udział w pracach OECD

Kontynuowany będzie udział przedstawicieli GIOŚ w pracach Grupy Roboczej ds. Informacji i Prognoz Środowiskowych OECD. Zapewniane będą także informacje o stanie środowiska w zakresie obowiązków sprawozdawczych według wspólnego kwestionariusz OECD/EUROSTAT.

3. Prowadzenie współpracy wielostronnej i dwustronnej.

Prowadzona będzie wspólna działalność kontrolna, m.in. w zakresie transgranicznego przemieszczania odpadów, gospodarki odpadami (unieszkodliwiania odpadów, zamykania składowisk, unieszkodliwiania odpadów ze statków itp.). Kontynuowana będzie wymian doświadczeń związanych z wymuszaniem przestrzegania prawa ochrony środowiska, wdrażaniem Zaleceń Parlamentu Europejskiego i Rady ws. minimalnych kryteriów działania inspekcji oraz wykorzystywaniem nowych metod działania inspekcji.

We współpracy z krajami przygranicznymi prowadzona będzie działalność monitoringowa, w tym kontrole jakości wód rzek granicznych, badania powietrza w strefach przygranicznych. Współpraca obejmować będzie również inwentaryzację przygranicznych źródeł zanieczyszczeń środowiska. Strony będą informować się wzajemnie o zaistniałych sytuacjach zanieczyszczeń środowiska mogących mieć wpływ na poszczególne elementy środowiska oraz o działaniach zmierzających do likwidacji ich skutków. Omawiane będą problemy związane z zapobieganiem hałasowi, charakterystyką głównych źródeł hałasu, stosowaniem modelowania matematycznego i opracowywaniem strategicznych map akustycznych.

Warszawa, styczeń 2007 r.